

अनुसूची -२

(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग १ सँग सम्बन्धित)

भीरकोट राजपत्र

भीरकोट नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६ संख्या ३ मिति: २०८०/०९/२६

भाग-२

भीरकोट नगरपालिका

भीरकोट नगरपालिकाको बालअधिकार संरक्षण , सम्बर्द्धन तथा प्रवर्धन सम्बन्धी एकीकृत
कार्यविधि, २०८०

भीरकोट नगरपालिकाको बालअधिकार संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०८०

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०८०/८/२९

प्रतावना: स्थानीय तहमा बालबालिकाको हक, हित र अधिकारको संरक्षण, सम्मान, सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धन, प्रचलन तथा परिपुर्तिको लागि नेपालको संविधान तथन बालबालिका सम्बन्धी कानूनमा भएका व्यावस्थाहरूको कार्यान्वयन गर्न गराउन बाल बचाउ, बालसंरक्षण, बाल विकास र बालसहभागिताको अधिकार लगायत सर्वोत्तम हितको सुनिश्चितता गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको प्रवर्द्धन गर्न एकीकृत कार। यविधि निर्माण गर्न वाञ्छनीय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२६ को उपधारा (१) बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ६० को उपदफा (३) र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी भीरकोट नगरपालिकाको नगर सभले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम "बाल अधिकार संरक्षण, समवर्द्धन तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०८० रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

(क) "प्रमुख" भन्नाले भीरकोट नगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ।

(ख) "उप प्रमुख" भन्नाले भीरकोट नगरपालिकाको उप प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ।

(ग) "ऐन" भन्नाले बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ लाई सम्झनु पर्छ।

(घ) "नियमावली" भन्नाले बालबालिका सम्बन्धी नियमावली, २०७५ लाई सम्झनु पर्छ।

(ङ) "परिषद" भन्नाले ऐनको दफा ५९ बमोजिमको राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद सम्झनु पर्छ।

(च) "बालगृह" भन्नाले ऐनको दफा ५२ र नियमावलीको नियम ६२ बमोजिम स्थापना भएको वा संचालनमा रहेको र प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भै परिषदबाट अनुमति लिएर विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका मध्ये ऐनको दफा ४९, बमोजिमको प्रथमिक्ताका आधारमा बाल कल्याण अधिकारीले

बैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्थाका लागि अन्तिम विकल्पका रूपमा पठाइएका बालबालिकाको आवासीय संरक्षण प्रदान गर्ने र ऐनको दफा ६९ बमोजिमको अस्थायी संरक्षण सेवा प्रदान गर्ने संस्था सम्झनु पर्छ ।

- (छ) “बाल क्लब” वा “बाल संस्था” भन्नाले बाल अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका लागि अठार वर्षपूरा नगरेका बालबालिकाले ऐनको दफा १० तथा नियमावलीको नियम ३ मा व्यवस्था भए अनुसार सम्बन्धित स्थानिय तहमा दर्ता भएको बालबालिकाको संस्था सम्झनु पर्छ ।
- (ज) “बाल कोष” भन्नाले विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकाको तत्काल उद्धार, राहत, पुनर्स्थापना गर्न तथा क्षतिपूर्ति प्रदान गर्ने काम समेतका लागि यस कार्यविधिको दफा २० बमोजिम स्थानिय तहमा स्थापना गरिएको स्थानिय बाल कोष सम्झनु पर्छ ।
- (झ) “बाल बालिका” भन्नाले अठार वर्ष उमेर पुरा नगरेको व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) “बाल संजाल” भन्नाले बाल क्लब वा बाल संस्थाहरुको संजालका रूपमा स्थानिय तहमा दर्ता भएको संजाल सम्झनु पर्छ ।
- (ट) “मन्त्रालय” भन्नाले नेपाल सरकार, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) “बाल कल्याण अधिकारी” भन्नाले ऐनको दफा ६१ बमोजिम प्रत्येक स्थानीय तहमा बालबालिकाको अधिकारको सम्मान, संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न तथा बाल संरक्षण कार्य समेत गर्नका लागि नियुक्त भएको वा तोकिएको अधिकारी सम्झनु पर्छ ।
- (ड) “विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिका” भन्नाले ऐनको दफा ४८ बमोजिमका बालबालिका सम्झनु पर्छ ।
- (ढ) “समाजसेवी तथा बाल मनोविज्ञ” भन्नाले ऐनको दफा ६२ बमोजिम स्थानीय तहमा सूचिकृत भएका वा सूचिकृत भई नियुक्त भएका व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (ण) “समिति” भन्नाले नगरपालिकामा स्थापित नगर बाल अधिकार समिति लाई सम्झनु पर्छ ।
- (त) “संस्था” भन्नाले बाल अधिकार संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धनका लागि प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई बालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिरहेका संघ/संस्था, संगठन, संजाल तथा सामुदायिक संस्था सम्झनु पर्छ ।
- (थ) “सेवा प्रदायक निकाय” भन्नाले भीरकोट नगरपालिकामा बालबालिका सम्बन्धी सेवा प्रवाह गरिरहेका सरकारी निकाय, गैरसरकारी संघ संस्था, निजि क्षेत्र, विद्यालय, श्रोत केन्द्र, प्रहरी चौकी, अस्थायी संरक्षण सेवा केन्द्र, पुनःस्थापना केन्द्र, बाल गृह, बाल सुधार गृह, बालबालिका खोजतलास सेवा र बाल हेल्पलाईन सेवा जस्ता सेवा प्रदान गर्ने निकाय संस्था सम्झनु पर्छ ।
- (द) “अनाथ बालबालिका” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम अनाथ बालबालिका सम्झनु पर्छ ।

**परिच्छेद २ -
उद्देश्य**

३. **उद्देश्य:** यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ।
- (क) भीरकोट नगरपालिकामा बालबालिका सम्बन्धी कानुन र नीतिमा भएमा व्यावस्थाहरू कार्यान्वयन गरी बाल अधिकारको संरक्षण, सम्मान, सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धन प्रचलन तथा परिपुर्तिगर्नु ।
- (ख) बालबालिकासंग सम्बन्धित योजना र कार्यक्रमको कार्य सम्पादनमा सहजता ल्याउनु ।

परिच्छेद ३-

बाल अधिकारको संरक्षण, सम्मान, सम्बर्द्धन, प्रचलन, प्रवर्द्धन, परिपुर्ति गर्ने दायित्व निर्वाहको व्यावस्था

४. **बाल अधिकारको संरक्षण:-** भीरकोट नगरपालिका भित्रका बालबालिकाको अधिकारको संरक्षण, सम्मान, सम्बर्द्धन प्रवर्द्धन, प्रचलन तथा परिपुर् ऐनको दफा ६४ र ६५ बालबालिका प्रतिको दायित्व निर्वाह दफा १७, १८ र १९ एवं बालबालिकाको कर्तव्य दफा ७७ बमोजिम पालना तथा कार्यान्वयन गरिनेछ।

५. बाल अधिकारको संरक्षण, सम्मान, सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धनमा आवश्यक सेवा प्रवाहको व्यावस्था:

बाल अधिकारको संरक्षण सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्नका लागि देहाय बमोजिमको प्रवाहको व्यावस्था, सम्मान, गरिनेछ।

- (क) भीरकोट नगरपालिका भित्रका बालबालिकाको जन्म दर्ता तथा प्रमाण पत्र पाउने अधिकार सुनिश्चितताका लागि सरल र उपयुक्त उपायहरू अपनाइनेछ ।
- (ख) नवजात शिशु, शिशु र बालबालिकाका लागि आवश्यक सबै किसिमका खोपहरू, स्वास्थ्य सेवा पोषणसंग सम्बन्धित सेवा सुविधा र आवश्यक बालमैत्री भौतिक पूर्वाधारको व्यावस्था, उपकरण र औषधीहरू उपलब्ध गराउने, सेवा प्रवाह प्रभावकारी र बालमैत्री भए नभएको अनुगमन गर्ने गराउने कार्यहरू गरी बालबालिकाको स्वास्थ्यको अधिकार सुनिश्चित गर्ने व्यावस्था गरिनेछ।
- (ग) प्रत्येक विद्यालयमा बालमैत्री भौतिक संरचनाको व्यावस्था (सुरक्षित पर्खाल वा घेराबार, बेन्च डेस्क टेबुल, उज्यालो कोठा र हावा राम्ररी आवत जावत हुने), कुनै पनि किसिमका

- विभेद, अवहेलना ,हेपाई,हिंसा ,दुर्व्यहार ,अस्वस्थ खाना लगायतका कार्यहरु निषेध गर्ने एवं लैङ्गिकमैत्री र अपाङ्गमैत्री शौचालय, प्रयार्तप्त खानेपानी र सरसफाइ,महिनावारी सामाग्री तथा प्ररम्भिक उपचार पठन पाठन, खेल मैदान र सबै अवस्थाका वद्यार्थी मैत्री खेलकुद र सामानको व्यावस्था गरिनेछ ।
- (घ) भीरकोट नगरपालिका भित्रका सबै बालबालिकालाई प्ररम्भिक बालविकास केन्द्र र विद्यालयमा भर्ना गर्ने व्यावस्था गरिनेछ ।
- (ङ) प्रत्येक विद्यालयमा विद्यार्थीलाई प्रदान गरिने छात्रवृत्तिहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरी समिक्षा गरिनेछ ।
- (च) प्रत्येक वडामा कम्तिमा १ ओटा पुस्तकालय, बाल सिर्जना केन्द्र र खेलकुदको व्यवस्था गरिनेछ ।
- (छ) कुनैपनि विद्यालयको २०० मिटर दुरीभित्र मदिरा,चुरोट तथा सुर्तिजन्य लगायतका सामाग्री बिक्रि वितरण र उपभोऊ गर्न तथा चलचित्र ,मादक पदार्थ ,चुरोट रक्सी तथा अक्षील साहित्यसंग सम्बन्धित सामाग्री प्रचार प्रसार गर्न लगाइत १८ वर्ष भन्दा कम उमेरका बालबालिकालाई उक्त सामाग्रीको वितरण तथा प्रयोग गर्न निषेध गरिनेछ ।
- (ज) प्रत्येक विद्यालयमा विद्यार्थी शिक्षक लगायत अन्य सरोकारवालाका लागी बाल संरक्षण मापदण्ड बनाइ सहज देखिने गरी राखे र सो बमोजिमको व्यवस्था लागु गरिनेछ ।
- (झ) बालबालिका विरुद्ध हुने कुनै पनि किसिमका शोषण, हिंसा दुव्यवहार, हेपाइ, अपहेलना लगायत बालविवाह बालश्रम राकथाम र अन्त्य गर्न बाबुआमा विहिन र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको संरक्षण सुनिश्चित गर्न र उजुरीको तत्काल कारवाहीको लागि संस्थागत तहमा बालसंरक्षण मापदण्ड निर्माण गरि लागु गर्न सहजीकरण गरिने छ ।
- (ञ) बालबालिका विरुद्ध हिंसामा परेका र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको तत्काल उद्धार, संरक्षण राहता व्यवस्थापनका लागि बाल हेल्पलाइन सेवा निःशुल्क टेलिफोन सेवा १०९८ लगायत सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय र संस्था तथा हरायका बालबालिकाको खोजतलास व्यवसिले फेला परेका बालबालिकाको सकुशल उद्धार तथा व्यवस्थापन जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न बेचबिखन तथा ओसार पोसारमा परेका तथा सडक बालबालिकाको उद्धार तथा संरक्षण गर्न बालबालिका खोज तलास सेवा, निःशुल्क टेलिफोन सेवा १०४ संग समन्वय सहजिकरण र सहकार्य गरिने छ ।

- (ट) भीरकोट नगरपालिका भित्रका सबै अवस्थाका बालबालिकाको जनसांख्यिक जातजाती लैङ्गिक अपाङ्गता शैक्षिक छात्रवृत्ति सामाजिक सुरक्षा सहित बुवा आमा विहिन जोखिममा परेका स्वास्थ्य र पोषण एच. आइ. भी. प्रभावितको स्थिति बारे खण्डकृत सुचनाको व्यवस्थित तथ्याङ्क संकलन र अभिलेखिकरण गरी आवधिक रूपमा स्थानिय तहको वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गरिने छ।
- (ठ) भीरकोट नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई बाल अधिकार तथा बाल मैत्री व्यवहार, बाल संवेदनशीलता र बाल मैत्री शासन अभ्यास सम्बन्धी प्रशिक्षण प्रदान गरिने छ।
- (ड) नगरपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक योजना तथा तर्जुमा प्रक्रियामा अर्थपूर्ण बालसहभागितालाई प्रोत्साहन गरि उक्त योजनामा बालबालिकासँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका साथ समावेश गरिने छ।
- (ढ) खण्ड (ट) बमोजिमको तथ्याङ्कको आधारमा बालबालिकाको अवस्थाको लेखाजोखा गरि नगरपालिका भित्रै बालबालिकाको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिने छ।
६. **बालबालिकाको सर्वोत्तम हित कायम गर्नु पर्ने:** भीरकोट नगरपालिका प्रत्यक निकाय बाल कल्याण अधिकारी , समाजसेवी तथा बाल मनोविज्ञ, सामाजिक संघ संस्था तथा सेवा प्रदायक निकायले बालबालिकाको निम्ती काम गर्दा बालबालिकाको सर्वोत्तम हित तथा उच्चत हितलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने छ।
७. **बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री संरचना तथा अभ्यासको सुनिश्चितता:** (१) बालबालिका रहने वा बालबालिकालाई सेवा प्रदान गर्ने स्थानिय तह भित्रका सबै सार्वजनिक निकाय सामाजिक संघ संस्था तथा निजी संस्थाले भौतिक संरचना निर्माण वा मर्मत सम्भार गर्दा बालमैत्री एवम अपाङ्गमैत्री हुने गरी निर्माण गरिने व्यवस्था गरिने छ।
८. **बालबालिकाको बैकल्पिक हेरचाहको अवस्था:** (१) नगरपालिकाभित्र फेला परेका तथा विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिका मध्य ऐनको दफा ४८ को उपदफा १ को खण्ड क, ख, ग, घ, ड, च र छ बमोजिमका बालबालिकालाई बैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्था गर्दा यस्ता बालबालिकालाई सर्वोत्तम हित हुनका लागि संरक्षण गर्ने प्रयोजनका लागि ऐनको दफा ४९ उपदफा २ को खण्ड क, ख, ग र घ बमोजिमको प्राथमिकताको आधार एवम नियमावलीको नियम ५३ देखि ६७ को व्यवस्था बमोजिम गरिनेछ।

परिच्छेद-४-

बालकल्याण अधिकारीको नियुक्ति र समाजसेवी तथा बालमनोविज्ञ सुचिकरण सम्बन्धी व्यवस्था

९. बालकल्याण अधिकारीको नियुक्ति: १) ऐनको दफा ६१ र नियमावली नियम ८१ बमोजिम हुनेगरी एक जना बालकल्याण अधिकारीको नियुक्ति गरिनेछ।
- २) उपदफा १ बमोजिम बाल कल्याण अधिकारीको नियुक्ति नभएसम्म नियम ८१ को उपनियम ४ बमोजिम बालकल्याण अधिकारी तोकिने छ।
१०. बाल कल्याण अधिकारीको काम कर्तव्य र अधिकार: १) बालकल्याण अधिकारको काम कर्तव्य र अधिकार ऐनको दफा ६१ को उपदफा १ नियमावलीको नियम ८२ ऐन तथा नियमावलीमा अन्यत्र उल्लेखित काम, कर्तव्यका अतिरिक्त प्रदेशले तोके बमोजिम हुनेछ।
११. समाजसेवी तथा बाल मनोविज्ञको सुचिकरण तथा नियुक्ति: समावेशी तथा मनोविज्ञको सुचिकरण र नियुक्तिको दफा ६२ तथा नियमावलीको नियम ८३ बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-५

बैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्था

१२. बैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्था: १) ऐनको दफा ४९ बमोजिम ऐनकै दफा ४८ को उपदफा १ को खण्ड क, ख, ग, घ, ङ, च र छ बमोजिम विशेष संक्षणको आवश्यकता भएका तथा बैकल्पिक हेरचाहको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई तत्काल उद्धार तथा सुरक्षण गर्न आवश्यक देखिएमा र ऐनको दफा ६९ बमोजिमको अस्थायी संरक्षण सेवाको प्रवन्ध गर्नुपर्ने भएमा बालकल्याण अधिकारीले बैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- २) उपदफा १ बमोजिम बालबालिकाको बैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्था मिलाउदा बालकल्याण अधिकारीले नियमावली परिच्छेद ६ बमोजिम मिलाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६

बाल सहभागिता तथा बाल क्लवबाल संजाल र बाल संस्था संचालन .

१३. बाल सहभागिताको अभ्यास: (१) आर्थिक धारणा बनाउन सक्षम भएका बालबालिकालाई उनिहरूलाई असर पार्ने विषयमा परिवार, समुदाय, विद्यालय तथा सार्वजनिक निकायबाट सम्पादन

गरिने कार्यहरूको प्रक्रियामा बालसहभागिताको अभ्यासलाई प्रवर्द्धन गरिने छ । आवधिक र बार्षिक योजना तर्जुमा लगायत बालबालिकासँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूमा सबै अवस्थाका बालबालिका (बालक, बालिका, सबै किसिमका अपाङ्गता, लैङ्गित तथा यौनिक अल्पसंख्यक आदि) को सहभागिता सुनिश्चित गरिने छ ।

(२) बाल सहभागिता प्रवर्द्धनका लागि नगरपालिकाबाट देहायका उपायहरू समेत अवलम्बन गरिने छः

(क) बालबालिकासँग सम्बन्धित सरोकारका विषयमा कानूनले निषेध गरेको बाहेक उनिहरूले माग गरेको सूचना निःशुल्क प्रदान गरिने छ ।

(ख) नगरपालिका भित्र रहेका विद्यालयहरू बिच तथा वडा समितिहरू बिच अतिरिक्त क्रियाकलापहरू (खेलकुद, साहित्य, गीत, संगीत, वक्तृत्वकला, हिज्जे, चित्रकला, सांस्कृतिक कार्यक्रम आदि), विविध किसिमका अपाङ्गता भएका बालबालिका समेतलाई उपयुक्त हुने गरी प्रतिस्पर्धात्मक कार्यक्रमको आयोजना गरी बाल सहभागितालाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

(३) बाल सहभागिता प्रवर्द्धनका नाममा, व्यक्ति, संस्था वा सार्वजनिक निकायबाट हुन सक्ने देहायका कार्यहरू गर्नमा रोक लगाईने छः

(क) बालबालिकाको अध्ययनमा नियमित रूपमा बाधा तथा अवरोध पुग्ने गरि कार्यक्रम संचालन गर्न वा सहभागी गराउन,

(ख) बालबालिकाको शारिरिक, मानसिक, संवेगात्मक, आध्यात्मिक, सामाजिक विकासमा असर पुर्याउने खालका कुनैपनी गतिविधि वा कार्यमा बालबालिकालाई संलग्न गराउने,

(ग) बालबालिकालाई बाबुआमा, संरक्षक, विद्यालय लगायतका कुनैपनी सरकारी निकाय वा गैरसरकारी संस्थाले बालबालिकाको हित विपरित र्याली, जुलुस, सभा आदिमा सहभागी गराउन,

(घ) विद्यालय लगायतका सरकारी निकाय वा गैरसरकारी संस्थाले कानून वा विधान बमोजिम आँफुले गर्नुपर्ने काम बालबालिका वा बाल क्लब वा संस्था वा तिनको संजाल मार्फत गराउन,

१४. बाल क्लब वा संस्था दर्ता:काम र कर्तव्य लगायतका व्यवस्थाहरू ,संचालन तथा नविकरण , यस सम्बन्धी कार्यहरू ऐनको दफा ८ , ९ र १० तथा नियमावलीको परिच्छेद २ बमोजिम हुनेछ

।

परिच्छेद-७

भीरकोट नगरपालिकाको बाल अधिकार समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१५. नगरपालिकाको बाल अधिकार समितिको गठन : ऐनको दफा बमोजिम (२) को उपदफा ६० सदस्यको अध्यक्षतामा प्रमुख वा निजले तोकेको नगर कार्यपालिकाको-नगर कार्यपालिकाको उप स्थानिय बाल अधिकार समिति रहनेछ । नगर बाल अधिकार समितिमा रहने सदस्य संख्या र कर्तव्य र अधिकार तथा बैठक सम्बन्धी कार्यविधी ,त्यस्तो समितिको कामदेहाय बमोजिम निर्धारण गरिएको छ ।

नगर बाल अधिकार समिति

(क)	उप-प्रमुख वा निजले तोकेको कार्यपालिका सदस्य	- अध्यक्ष
(ख)	नगरपालिकाले तोकेको महिला वडा सदस्य सहित २ जना वडा सदस्य	- सदस्य
(ग)	नगरपालिकाले तोकेको माध्यमिक विद्यालयका प्रधानध्यापक मध्ये १ जना	- सदस्य
(घ)	नगरपालिकाले तोकेको बाल अधिकार सम्पर्क शिक्षक मध्ये १ जना	- सदस्य
(ङ)	नगरपालिकाले तोकेको सूचिकृत समाजसेवी वा सामाजिक कार्यकर्ता वा बाल मनोविज्ञान वा बाल विशेषज्ञ मध्ये १ जना	- सदस्य
(च)	नगरपालिकाको बालबालिका शाखा प्रमुख, शिक्षा शाखा प्रमुख र जनस्वास्थ्य शाखा प्रमुख गरि ३ जना	
(छ)	नगरपालिका स्तरिय बाल संजालले तोकेको १ जना बालिका सहित २ जना	- सदस्य
(ज)	बाल अधिकार, बाल संरक्षण वा बाल न्यायका क्षेत्रमा कार्यानुभव भएका व्यक्ति वा संस्था मध्येबाट स्थानिय तहले मनोनयन गरेका कम्तीमा १ जना महिला सहित २ जना	- सदस्य
(झ)	स्थानिय प्रहरी प्रमुख, नेपाल प्रहरी	- सदस्य
(ञ)	नगरपालिका भित्रका अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामध्ये नगरपालिकाले मनोनयन गरेका एक जना प्रतिनिधि	- सदस्य
(ट)	बाल कल्याण अधिकारी	- सदस्य सचिव
(ठ)		
(ड)	.	

१६. नगरपालिका स्तरिय बाल अधिकार समितिको काम(१) :-कर्तव्य र अधिकार , स्थानिय बाल अधिकारी समितिको कामकर्तव्य र ,कर्तव्य र अधिकार ऐन तथा नियमावलीमा उल्लेखित काम , अधिकारका अतिरिक्त प्रदेशले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(२) उपदफा कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त स्थान ,मा उल्लेखित काम (१) िय बाल अधिकार अधिकारीको कामकर्तव्य र अधिकार ,तहले थप काम सम्बन्धित स्थानिय) कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ,
-:(तोकन सक्नेछ

(क)समितिको दिर्घकालिन निती, योजना र वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने,

(ख)बाल अधिकार सम्बन्धी आवश्यक स्थानिय निती, कानुन, योजना कार्यक्रम र संस्थागत संयन्त्रको व्यवस्था गर्न स्थानिय तहलाई सुझाव दिने,

(ग) स्थानिय तहभित्र संचालित बालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा समिक्षा गरि सुझाव दिने,

(घ)स्थानिय तहभित्र हुन सक्ने बाल विवाह, बाल श्रम, शारिरिक तथा मानसिक पीडा वा तनाव, बालबालिका विरुद्धको हिंसा र बाल यौन दुव्यवहारको रोकथाम, निषेध र नियन्त्रण, सडक बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण, राहत, पुनःस्थापना र व्यवस्थापन लगायत विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको हक, हित र अधिकार संरक्षण र सम्बर्धन तथा वैकल्पिक हेरिचाहको व्यवस्थापनमा समन्वय, सहयोग, सहजिकरण र सहकार्य गर्ने,

(ङ)नगरपालिकाको वडा, विद्यालय, टोल समुदाय, घर तथा परिवारलाई बालमैत्री बनाउने। नेपाल सरकारले तोकेको बालमैत्री स्थानिय शासनका सूचकहरु लागू गरि बालमैत्री विद्याय, बालमैत्री वडा, बालमैत्री स्थानिय तह अवलम्बन गरि घोषणा गर्ने ।

(च)नगरपालिका भित्रका भौति संरचनालाई बालमैत्री र अपाङ्गतामैत्री बनउन आवश्यक मापदण्ड तर्जुमा गरि लागू गर्ने,

(छ)बाल अधिकार संरक्षण, सम्बर्धन तथा प्रबर्द्धन गर्ने सम्बन्धमा सरोकारवालको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने गराउने,

(ज)जोखिममा परेका बालबालिकाको उद्धार, राहत, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने,

(झ)बालबालिका सम्बन्धी भए /गरेका कार्यहरु र बालबालिका तथा बाल अधिकारको अवस्था समेटने गरि स्थानिय तहको स्वीकृतीमा बालबालिका सम्बन्धी वार्षिक स्थानिय प्रतिवेदन प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिनाभित्र सार्वजनिक गर्ने, वेवसाईटमा राख्ने र सोको एक/एक प्रति प्रदेश बाल अधिकार समिति, बालबालिकाको विषय हेर्ने प्रदेश मन्त्रालय, परिषद र मन्त्रालयमा पठाउने,

- (ज) बालबालिका सम्बन्धी स्थानिय तथ्याङ्क विवरण संकलन, अभिलेखिकरण, अघावधिक गरि सूचना प्रणालीको विकास, संचालन, व्यवस्थापन र सुदृढीकरणमा स्थानिय तहलाई सहयोग गर्ने,
- (ट) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका तथा अनाथ बालबालिकालाई धर्मपुत्र धर्मपुत्री लिन दिन, संरक्षक र माथवर नियुक्त गर्न स्थानिय तह र जिल्ला अदालतलाई सहयोग गर्ने ।
- (३) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका भन्नाले ऐनको दफा ४८ बमोजिम यस कार्यविधिको अनुसूची -७ मा रहेको बालबालिका मानिनेछन् ।

१७. समितिको बैठक :स्थानिय बाल अधिकार समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
१८. उपस्थिति वा कार्यटोली गठन गर्न सक्ने: (१) समितिले आँफुले गर्नुपर्ने कुनै काम सुचारु रूपले संचालन गर्नको निमित्त बाल विशेषज्ञ वा बाल मनोविज्ञ, समाज सेवी, सामाजिक कार्यकर्ता, शिक्षक, चिकित्सक, बाल सञ्जाल वाल बाल क्लबका प्रतिनिधी, सामाजिक परिचालक तथा बाल अधिकारकर्मिहरु मध्ये आवश्यकता अनुसार समावेश हुने गरि निश्चित अवधिका लागी बढीमा तिन सदस्यीय उपसमिति वा कार्यटोली गठन गरि परिचालन गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने उपसमिति वा कार्य टोलीको काम कर्तव्य र अधिकार समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम गठन गरिने उपसमितिलाई बाल बचाउ, बाल संरक्षण, बाल विकास र बाल सहभागिता सम्बन्धी कार्य गर्न गराउन दिर्घकालिन जिम्मेवारी तोक्न सकिनेछ ।
१९. वडा बाल अधिकार समिति गठन गर्न सक्ने :-स्थानिय तहले प्रत्येक वडामा बाल अधिकार समिति गठन गर्न सक्नेछ । यसरी गठन गरिने वडा बाल अधिकार समितिमा रहने सदस्य संख्या ,काम , र अधिकार तथा बैठक सम्बन्धी कार्यविधी वडा समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ । ,कर्तव्य

परिच्छेद -८

स्थानिय बाल कोषको स्थापना, संचालन तथा व्यवस्थापन

२०. स्थानिय बाल कोषको स्थापना: (१) ऐनको दफा ६३ को उपदफा (१) र (४) बमोजिमको कार्य प्रयोजनको लागी एक स्थानिय बाल कोष रहनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको बाल कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहनेछन्:-
- (क) स्थानिय तहबाट वार्षिक रूपमा विनियोजित बजेट,
- (ख) संघ संस्थाबाट प्राप्त हुने सहायता,
- (ग) निजि व्यवसाय तथा व्यक्तिहरुबाट प्राप्त हुने आर्थिक सहायता,

- (घ) स्थानिय न्यायिक समितिबाट बालबालिका विरुद्ध हिंसाका घटनामा गरिएको जरिवानाबाट प्राप्त हुन सक्ने रकम,
- (ङ) बाल अधिकारको संरक्षण तथा सम्बर्धनका लागी संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम,
- (च) अन्य स्रोत ।

स्पस्टीकरण:- वैदेशिक सहयोग रकम वा विदेशी संस्थाबाट बाल कोषयमा रकम जम्मा गर्दा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय वा स्थानिय कानून बमोजिमको निकायको स्वीकृती लिनुपर्नेछ ।

२१. बाल कोष सञ्चालक समिति: (१) बाल कोष संचालनका लागी देहाय बमोजिमको संयोजक र सदस्य रहेको एक स्थानिय बाल कोष सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

(क) उप-प्रमुख	- संयोजक
(ख) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	- सदस्य
(ग) लेखा प्रमुख	- सदस्य
(घ) स्थानिय बाल अधिकार समितिका सदस्यमध्ये समितिले तोकेको १ जना	- सदस्य
(ङ) बाल कल्याण अधिकारी	- सदस्य-सचिव

कमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित सरोकारवाला लाई ७ बमोजिमको समितिको बै (१) उपदफा (२) आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

२२. बाल कोष संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: बाल कोष संचालक काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

- (क) तत्कालिन समयमा स्थानिय तहभित्र आपतकालिन अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार संरक्षणका लागी स्थापना भई संचालनमा रहेका स्थानिय बाल संरक्षण समिति, गाउँ बाल संरक्षण समिति र वडा बाल संरक्षण समिति लगायतका नाममा रहेका बाल कोषहरुको रकम खोजी गरि यस कार्यविधी बमोजिम बनेको बाल कोषमा जम्मा गर्ने गराउने,
- (ख) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार गर्ने, स्वास्थ्योपचार गर्ने, पुर्नस्थापना गर्ने तथा त्यस्ता बालबालिकालाई राहत दिने सम्बन्धमा आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,
- (ग) सहयोगको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई दफा २४ बमोजिमको बाल कोषको प्रयोग र दफा २५ बमोजिमको खर्चको सिमाको आधारमा सहयोग गर्ने:-
- (घ) बाल कोष वृद्धिको लागी स्रोतको खोजी गर्ने ।

२३. बाल कोष संचालक समितिको बैठक: बाल कोष संचालक समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था संचालक समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

२४. बाल कोषको प्रयोग:- बाल कोषको प्रयोग देहाय बमोजिमको प्रयोजनको लागि गरिनेछ:-

(क) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका तथा जोखिममा रहेका बालबालिकाको उद्धार, राहत, अस्थायी संरक्षण सेवा, पारिवारिक पुर्नमिलन तथा पुनःस्थापना, मनोसामाजिक विमर्श, स्वास्थ्य उपचार, कानूनी उपचार र छात्रवृत्ति जस्ता सेवा प्रदान गर्न,

(ख) अदालतको आदेशानुसार स्थानिय तहभित्रका बालबालिकालाई क्षतिपुर्ती दिन र बालबालिकाको हक हित सम्बन्धमा कोष संचालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य काम गर्न गराउन ।

२५. बाल कोष रकमको खर्च सिमा:- (१) बाल कोषको रकम देहायको अवस्था र सिमाभित्र रहि कोष संचालन समितिको निर्णयबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

(क) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई घर फिर्ती तथा स्वास्थ्य उपचार सेवाका लागि वार्षिक एक पटक अधिकतम रु. १२ हजारसम्म,

(ख) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको अस्थायी आवास, मनोविमर्श, यातायात तथा कानूनी सहायतामा लाग्ने खर्च वार्षिक अधिकतम रु. २४ हजारसम्म,

(ग) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका र तत्काल सहयोगको आवश्यकता भएका बालबालिकाका लागि तत्काल राहत, शैक्षिक सहयोग, स्वास्थ्य सेवा एवम् सामाजिक संरक्षण वापत वार्षिक एक पटक अधिकतम प्रति बालबालिका रु. ९ हजारसम्म,

(घ) अदालतले तोकेको क्षतिपुर्ती पिडकबाट प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था नभएको खण्डमा अदालतको आदेशानुसार तोकेको क्षतिपुर्ती रकम,

(ङ) माथी खण्ड (क) देखि खण्ड (घ) सम्म बाहेक विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका तथा जोखिममा परेका बालबालिकाको संरक्षणका लागि सहयोग रकमको सिमा कोष संचालन समितिले निर्धारण गरे बमोजिमको हुनेछ ।

(२) बाल कोषको रकम तालिम, गोष्ठी, भ्रमण, अनुगमन, प्रशासनिक कार्य, बैठक भत्ता र सचेतना मुलक जस्ता कार्यक्रमको खर्च गर्न पाईने छैन ।

२६. बाल कोषको खाता संचालन:- (१) बाल कोषको खाता संचालक समितिको निर्णयले कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको सहमतिमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त पायक पर्ने क वर्गको बैंकमा खाता खोली संचालन गरिनेछ ।

मुख प्रशासकिय अधिकृत वा प्रमुख प्रशासकियबमोजिमको खाता संचालन प्र १उपदफा (२) अधिकृतले तोकेको बाल कल्याण अधिकारी वा अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन गरिनेछ ।

प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिकएको भए तापनी बाल कोषको रकम खर्च नभई (३) म फ्रिज हुनेछैन । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रकेमा त्यस्तो रक

२७. बाल कोषको लेखा र लेखापरिक्षण: (१) बाल कोषको आय व्ययको लेखा नेपाल सरकारले अपनाएको लेखा प्रणाली बमोजिम राखिनेछ ।

(२) बाल कोषको लेखापरिक्षण महालेखा परिक्षकबाट हुनेछ ।

परिच्छेद -९

विविध

२८. प्रोत्साहन पुरस्कारको व्यवस्था: बाल अधिकारको संरक्षण तथा सम्बर्धन र प्रवर्धन कार्यमा उल्लेखनिय योगदान दिने व्यक्ति, बाल क्लब, बाल संजाल, बाल संस्था तथा संघ संस्थालाई स्थानिय तहले उचित पुरस्कार प्रदान गर्न सक्नेछ ।

२९. व्याख्या गर्ने वा बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार: कार्यविधिको कार्यान्वयनको सिलसिलामा कुनै द्विविधा हुन गएमा सोको व्याख्या वा बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार स्थानिय तहको कार्यपालिकालाई हुनेछ ।

३०. संशोधन गर्न सक्ने: यस कार्यविधिलाई गाउँ/नगर सभाले आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।

३१. यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिने : स्थानिय तहले यो कार्यविधि लागू हुनुभन्दा अघि गरेका बालबालि सम्बन्धी कार्यहरु यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ । यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएका प्रक्रियाहरु अवलम्बन गर्दा बालबालिका सम्बन्धी प्रचलित नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकार कानूनमा भएको बाल अधिकार संरक्षण, सम्बर्धन र प्रवर्धनका प्रक्रियाहरु अवलम्बन गर्न कुनै बाधा पर्ने छैन ।

३२. खारेजी तथा बचाउ :- बालबालिका सम्बन्धी प्रचलित नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको कानूनसँग यो कार्यविधि बाझिन गएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ । तर यो कार्यविधि लागू हुनुभन्दा अघि सम्पन्न भईसकेका काम कारवाहीहरु यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्था दर्ताको निवेदन ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
भीरकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
बयरघारी, स्याङ्जा ।

मिति:

विषय:- बाल क्लब/ बाल संजाल/बाल संस्था दर्ता गरी पाउँ ।

महोदय,

हामीले नामको बाल क्लब/बाल संजाल/ बाल संस्था खोल्न चाहेकोले बालबालिका सम्बन्धी नियमावली, २०७८ को नियम ३ को उपनियम (५) बमोजिम/बाल क्लब/ बाल संजाल/ बाल संस्था दर्ता गर्नको लागि देहायको विवरण खोली निवेदन पेश गरेका छौं ।

संलग्न गरिएका कागजातहरू

१. प्रस्तावित बाल क्लब, बाल संजाल वा बाल संस्थाको विधान,
२. प्रस्तावित बाल क्लब, बाल संजाल वा बाल संस्था खोल्ने सम्बन्धमा भएको छलफल एवम् निर्णयको प्रतिलिपि,
३. बाल क्लबमा आवद्ध सदस्य तथा पद सम्बन्धी विवरण,
४. बाल क्लब वा संस्था दर्ता गर्न चाहने बालबालिकाको नाम थर, उमेर, अध्ययन गरिरहेको कक्षा, ठेगाना र जन्मदर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि वा अध्ययनरत विद्यालय वा आश्रित बाल गृहको सिफारिस पत्र,
५. बाल क्लब वा संस्थाको सदस्यताको किसिम, सदस्यता लिने प्रक्रिया तथा कार्यसमितिमा रहने पदहरूको विवरण तथा निर्वाचित हुने प्रक्रिया र अवधि सम्बन्धी विवरण ।

निवेदक

अध्यक्ष

अनुसूची-२
बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्था दर्ता प्रमाणपत्र

भीरकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
स्याङ्जा जिल्ला
गण्डकी प्रदेश

दर्ता प्रमाण-पत्र

दर्ता नं.

मिति:

श्री बाल क्लब/बाल संजाल/ बाल संस्था
ठेगाना ।

स्याङ्जा जिल्ला भीरकोट नगरपालिका नं. वडाको विद्यालय/समुदायमा
गठन गरिएको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धनका लागि बालबालिका सम्बन्धी नियमावली, २०७८ को नियम
३ को उपनियम (६) अनुसार यो दर्ता प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

बाल अधिकार संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धन कार्यमा नेपालको संविधान, बाल अधिकार सम्बन्धी
अन्तराष्ट्रिय महासन्धि १९८९, बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा यसको नियमावली लगायत
बालबालिका सम्बन्धी विद्यमान कानूनहरूको अधिनमा रही बाल अधिकार, संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्ने
अभियानमा सक्रिय सहभागिता अपेक्षा गरिएको छ ।

दस्तखत:

नाम:

पद:

अनुसूची-३

बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्था नवीकरणको निवेदन ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
भीरकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
बयरघारी, स्याङ्जा ।

मिति:

विषय:- बाल क्लब/ बाल संजाल/बाल संस्था नवीकरण गरी पाउँ ।

महोदय,

स्याङ्जा जिल्ला भीरकोट नगरपालिका ... नं. वडा स्थित
विद्यालय/समुदायमा आधारित हाम्रो नामको बाल क्लब/बाल
संजाल/ बाल संस्था भीरकोट नगरपालिकामा बालबालिका सम्बन्धी नियमावली, २०७८ को नियम ३ को
उपनियम (६) बमोजिम मिति मा दर्ता भै क्रियाशील रहदै आएको छ । हाम्रो दर्ता
नं. रहेको छ । यस सिलसिलामा बालबालिका सम्बन्धी नियमावली, २०७८ को नियम
४ को उपनियम (१) बमोजिम बाल क्लब/बाल संजाल/ बाल संस्था नवीकरण गर्नको लागि देहायको
विवरण खोली निवेदन पेश गरेका छौं ।

हाम्रो यो बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्थाले वर्षभरी सम्पन्न गरेका मुख्य क्रियाकलापहरूको संक्षिप्त
विवरण, यस बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्थामा हाल कार्यरत रहेका सदस्यहरू तथा कार्य समितिमा
रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण यसैसाथ संलग्न गरिएको छ ।

संलग्न गरिएका कागजातहरू

१. आर्थिक वर्षमा गरेको मुख्य काम वा क्रियाकलापको संक्षिप्त विवरण,
२. कार्य समिति सदस्य हेरफेर भएको विवरण (यदि हेरफेर भएको छ भने मात्र)
- ३.

निवेदक

अध्यक्ष

अनुसूची-४

बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्थाको दर्ता किताब

भीरकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
स्याङ्जा जिल्ला
गण्डकी प्रदेश

क्र.स.	बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्थाको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या		संरक्षकको नाम	स्थापना मिति	दर्ता नं. र मिति	सम्पर्क नं.	प्रमाणत्र बुझ्नेको नाम	प्रमाणित गर्ने
			बालक	बालिका						

अनुसूची-५

बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्थाको दर्ता किताब

भीरकोट नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
स्याङ्जा जिल्ला
गण्डकी प्रदेश

क्र.स.	बाल क्लब/बाल संजाल/बाल संस्थाको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या		संरक्षकको नाम	स्थापना मिति	दर्ता नं. र मिति	सम्पर्क नं.	प्रमाणत्र बुझ्नेको नाम	प्रमाणित गर्ने
			बालक	बालिका						

अनुसूची-६

भीरकोट नगर बाल अधिकार समिति तथा न्यायिक समितिमा उजुरी दिने निवेदन ढाँचा

श्री भीरकोट नगर बाल अधिकार समिति/न्यायिक समिति,
भीरकोट नगरपालिका
बयरघारी, स्याङ्जा ।

मिति:

विषय:- उजुरी सम्बन्धमा ।

१. विद्यार्थिको नाम थर: (आफुलाई नाम थर लेख्न मन नलागेमा नलेख्दा पनि हुने)
२. कक्षा: (आफुलाई कक्षा लेख्न मन नलागेमा नलेख्दा हुने)
३. विद्यालयको नाम:
४. उमेर:
५. लिङ्ग:
६. गुनासो तथा घटनाको संक्षिप्त विवरण:
.....
.....
७. घटना घटाउने व्यक्ति:
८. घटनाको प्रकृति:
९. घटनाको वा समस्या नयाँ हो वा दोहोरिएको हो
१०. घटना वा समस्या समाधानका सम्भावित उपायहरू के हुन सक्दछन्?
.....
.....

निवेदकको दस्तखत:

(दस्तखत गर्न मन नलागेमा नगर्दा पनि हुने)

अनुसूची-७

विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका

- (१) अनाथ बालबालिका,
- (२) अस्पतालमा बेवारीस अवस्थामा छोडिएका बालबालिका,
- (३) कुनै सार्वजनिक स्थानमा बेवारीस अवस्थामा छोडिएका बालबालिका,
- (४) बेवारीस फेला परेका बालबालिका,
- (५) बाबुआमाबाट अलगिएका बालबालिका,
- (६) बाबुआमा पत्ता नलागी बेवारीस भएका बालबालिका,
- (७) बाबुआमालाई गम्भीर शारीरिक वा मानसिक अपाङ्गता वा अशक्तता भएको कारण उचित हेरचाह नपाएका बालबालिका,
- (८) कानूनी विवादमा परेका बालबालिका मध्ये दिशान्तर प्रक्रिया अन्तर्गत वैकल्पिक हेरचाहको लागि सिफारिस भएका बालबालिका,
- (९) थुनामा रहेका वा बन्दी बाबु वा आमासँग आश्रित भई कारागारमा रहेका बालबालिका,
- (१०) जबरजस्ती करणी वा कानून बमोजिम सजाय हुने हाडनाताबाट जन्मिएको शिशुलाई आफूले पालनपोषण गर्न नसक्ने भनी बाल कल्याण अधिकारी समक्ष निवेदन परेका बालबालिका,
- (११) बाबु, आमा वा अभिभावकबाट दुव्यवहार, हिंसा वा बेवास्ता भएको कारणले बालबालिकाको उच्चतम हितको लागि परिवारबाट अलग गरिएका बालबालिका,
- (१२) जबरजस्ती वा बँधुवा प्रकृतिका वा जोखिमपूर्ण वा निकृष्ट प्रकृतिको वा प्रचलित कानून विपरीत श्रममा संलग्न भई जीवनयापन गरिरहेका बालबालिका,
- (१३) धुम्रपान, पद्यपान एवं अन्य लागूऔषधको कूलतमा फसेका, एच.आई.भी. संक्रमित बालबालिका,
- (१४) गम्भीर शारीरिक वा मानसिक स्वास्थ्य समस्या वा गम्भीर अपाङ्गता भएको कारण जीवन जोखिममा रही बाबुआमा वा परिवारबाट उपचारको व्यवस्था हुन नसकेको बालबालिका,
- (१५) सामान्य जीवनयापन गर्न कठिनाई भएका बालबालिका,
- (१६) बालबालिका विरुद्धको कसूरबाट पिडित भएका वा त्यस्तो जोखिममा रहेका बालबालिका,
- (१७) विपद् वा सशस्त्र द्वन्द्वका कारणले बाबुआमा दुवै वा आमा बाबु मध्ये एक गुमाएका बालबालिका,
- (१८) बाबुआमा दुवै वा आमा बाबु मध्ये एक बेपत्ता भएका बालबालिका,
- (१९) आफैँ शारीरिक वा मानसिक रूपमा घाइते भएका बालबालिका,
- (२०) अपाङ्गता भएका बालबालिका,
- (२१) विपन्न दलित समुदायका बालबालिका,

(२२) नेपाल सरकार, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका भनी तोकेका अन्य बालबालिका ।

आज्ञाले
धर्मराज ढुंगाना
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत